

Sobre la personalitat d'un "Defensor de la vida"

Jutta Burggraf

Reflexions introductòries

Recordo una escriptora alemanya, **Karin Struck**. Vam ser amigues en l'última època de la seva vida. Si ella no hagués patit una mort prematura (2006), segurament avui estaria entre nosaltres, en aquest gran Congrés per la vida.

Durant molts anys, Karin va ser una novel·lista famosa. En els seus temps d'universitària, va militar en el partit comunista, després, va propagar l'amor lliure i l'homosexualitat. Va decidir viure sola amb els seus quatre fills, sense marit ni parelles.

Un dia va avortar el seu cinquè fill. Encara que no practicava cap religió i vivia aliena als tradicionals codis ètics, va quedar profundament espantada de l'acte que havia comès. Amb la seva sensibilitat d'artista, va expressar la seva angoixa en un llibre titulat "*Ich seh mein Kind im Traum*" ("Veig el meu fill en els somnis", 1992).

Arran de la publicació d'aquest llibre, la seva vida va canviar radicalment. Les grans editorials li van tancar les portes, i també les revistes importants, la ràdio i la televisió van rebutjar les seves col·laboracions habituals. Karin va quedar completament marginada, eliminada de la mirada del gran públic. I va prendre consciència, cada vegada més profunda, del grau de malaltia de les nostres societats.

Va ser una dona radical i valenta. Quan es va adonar que estava finançant —indirectament— milers d'avortaments, pel simple fet de pagar la seguretat social, s'hi va donar de baixa, juntament amb els quatre fills. Però poques setmanes més tard, va tenir un accident gravíssim amb el fill petit al cotxe: tant ella com el nen van quedar en coma, necessitaven de diverses intervencions quirúrgiques i de llargs períodes a l'hospital. Des del punt de vista de la seva situació econòmica, això significava que Karin havia caigut en la indigència.

No obstant això, ella no estava sola. Els grups pro vida —d'Alemanya, Suïssa i Àustria— i moltes persones singulars que l'havien conegut a través del seu llibre contra l'avortament van formar una xarxa d'ajuda per a Karin. La van socórrer tant material, com espiritualment; li van donar força per replantejar la seva vida des dels fonaments, i ànim per tirar endavant. En una de les seves últimes cartes, Karin em va explicar: "*Ara netejo les cases d'altres famílies i, en algun moment, espero acabar els meus estudis. Ja no sóc famosa, ni vull ser-ho. Per fi, estic en pau*".

M'agradaria que miréssim junts a aquestes persones que van ajudar a Karin. Li van donar l'ajuda econòmica, tan necessària en una situació precària. Però li van regalar molt més: li van transmetre una alegria nova, una esperança nova en la seva situació dolorosa. Es pot dir que despertaven i defensaven la seva vida d'una manera integral.

En el que segueix, no em refereixo, per tant, al que diguin els "defensors de la vida" —que som tots nosaltres—, als grups de pressió o a alguns polítics. Tampoc em refereixo als pamflets que escriuen, ni a les manifestacions que organitzen. Només vull reflexionar amb vostès sobre el nostre comportament diari davant de persones concretes "de l'altre bàndol": persones que han avortat o volen fer-ho, que han demanat l'eutanàsia o volen fer-ho.

Alguns dels "defensors" estan organitzats en associacions, d'altres no. Ordinàriament, no cal pertànyer a un grup per defensar la vida, encara que moltes vegades sigui oportú. No obstant,

no hem d'oblidar que la potència d'un grup depèn de la personalitat de cada un dels membres. Per això, és tan important començar per nosaltres mateixos, si volem defensar la vida amb eficàcia.

I. ALGUNES ACTITUDS CONVENIENTS

Tots som molt diferents els uns dels altres, i també les circumstàncies en què ens trobem. És bo, a més, que les diferents persones tinguem diferents maneres d'actuar. No obstant això, podem destacar alguns trets comuns que, d'una manera o altra, hauria de desenvolupar cada "defensor".

1. Fortalesa

Cal una bona dosi de valentia i de fortalesa per treballar a favor de la vida en la nostra era de les dictadures ocultes o manifestes. Els explicaré uns fets que ho mostren amb tota claredat.

Quan va caure el Mur de Berlín, Alemanya Oriental va ser, de sobte, un Estat lliure, en el que regien lleis noves. Llavors, es van obrir els arxius de la policia secreta, i es van descobrir —entre milers d'altres assumptes vergonyosos— alguns fets especialment considerables, que a penes van ser donats a conèixer als ciutadans. La policia secreta de l'Alemanya comunista havia estat molt pendent de la destrucció de la moral pública i privada a Alemanya Occidental. Va emprar mètodes molt precisos per frenar la defensa de la dignitat humana, del matrimoni i de la família. Així, per exemple, cada vegada que algú es pronunciava a favor de la vida —a la televisió, a la ràdio o en algun diari—, rebia crítiques severes en gairebé tots els mitjans. Era anomenat "feixista", intolerant i arrogant, va ser menyspreat, ridiculitzat i —finalment— callat. Moltes de les crítiques van arribar amb un nom fals d'Alemanya comunista.

Si estem disposats a treballar a favor de la vida, necessitem un cor lliure i fort. Hem d'arribar a ser cada vegada més independents dels judicis dels altres. Un autèntic "defensor" accepta serenament ser pres per boig. En realitat, és més sa que una persona considerada "normal" en raó de la seva bona adaptació a la nostra societat, perquè no renuncia a la capacitat de pensar per compte propi, ni a l'espontaneïtat, segueix, malgrat els obstacles, la pròpia llum interior, i s'oposa a tot el que empeteix l'home, el massifica o cosifica, el manipula i enganya.

Abans de la despenalització de l'eutanàsia als Països Baixos (1-IV-2002), ja era costum, en molts hospitals, "fer desaparèixer" els malalts terminals clandestinament, quan a algú li semblava oportú. En aquells temps, la mare de **Piet**, un conegut meu, estava morint d'una malaltia dolorosa. En els seus últims dies patia enormement i, estant tota la família reunida a la seva habitació, el metge en cap va entrar, va mirar la gent, va avisar a Piet i li va dir al passadís: "Mira, jo donaria ara una injecció a la teva mare, per provocar-li una bona mort. Però sé que tu tens altres conviccions. Per això, necessito el teu consentiment, no vull tenir embolics". Piet no va donar el permís, i el metge no va poder aplicar l'eutanàsia. La mare va patir una llarga agonia. *"Va ser traumàtic —em va comentar Piet després—. Veus morir la teva mare i no pots ajudar-la. I, per sobre d'això, tota la família et dóna la culpa pels seus patiments, i et retreu la duresa del teu cor"*.

Realment, hi ha situacions molt dures. Hi ha el perill de trontollar, i és possible que caiguem, si no tenim conviccions fortes, molt personalitzades i arrelades a una visió completa de l'existència.

2. Humilitat

El "defensor de la vida" està disposat a oposar —anar contra vent i marea— el mal en el nostre món. Per aquesta causa, val la pena perdre el prestigi social i gastar fins les últimes energies.

No obstant això, hem de reconèixer que tots som febles i podem cansar-nos. Tots participem en el mal. Durant la II Guerra Mundial, l'escriptor trapenc **Thomas Merton** va afirmar amb contrició, des d'Amèrica: "*Que cadascú reconegui la pròpia gran culpa, ja que tots som, d'alguna manera, culpables d'aquesta guerra ... Nosaltres som un arbre del qual Hitler és un dels fruits, i tots l'alimentem*".

Segons un dels seus biògrafs, Merton sabia molt bé "que el pecat, el mal i la violència que veia en el món, era el mateix pecat, el mateix mal i la mateixa violència que havia descobert en el propi cor ... La impuresa del món era un mirall de la impuresa en el propi interior". A la soledat i en el silenci, Merton va prendre consciència que en ell vivia la humanitat sencera, amb tota la seva misèria, però també amb l'anhel d'amor: va trobar el món en el propi territori.

Aquestes experiències ens conviden a mirar profundament la condició humana, i a fer menys radicals els nostres judicis sobre situacions complexes. No hi ha només dos colors, el blanc i el negre: el món no és ple de pecadors, d'una banda, i de màrtirs que moren cantant, d'una altra.

Aquest fet el va il·lustrar **Joan Pau II** en la seva visita al camp de concentració, a Auschwitz. Quan el Papa va entrar en aquest lloc d'espant, on havien mort molts dels seus amics i companys de la infància, no va donar cap sermó, cap amonestació. Va començar a resar l'oració del "Jo confesso", demanant perdó a Déu pels propis pecats.

Tots estem profundament i personalment involucrats en els esdeveniments del nostre món. Si acceptem humilment aquest fet i mirem al centre més íntim del nostre ser, podem millorar, almenys, una porció petita de la societat, de la qual formem part. I llavors podem veure, amb ulls més nets, que, a part de tots els errors, hi ha molt de bo i bell en els altres.

Es diu que el general **Robert Lee** va parlar, en alguna reunió, en els termes més elogiosos sobre algun oficial sota el seu comandament. Un altre militar que era present va quedar atònit: "*General —li va dir— no sap que l'home del qui parla amb tanta admiració és un dels seus pitjors enemics, que no perd ocasió de denigrar-lo?*" "*Sí —va respondre el general Lee—. Però em van demanar la meua opinió d'ell, no l'opinió que ell té de mi*".

Només quan lluitem per ser sincerament humils, hi ha la possibilitat que una altra persona ens obri el cor. De vegades convé parlar primer de les nostres pròpies faltes, dels propis errors. El savi xinès Laotse va dir fa 25 segles: "La raó per la qual els rius i els mars reben l'homenatge de cent torrents de la muntanya és que es mantenen per sota d'ells. Així són capaços de regnar sobre tots els torrents de la muntanya". De manera semblant hauria d'actuar qui vol transmetre una veritat: s'ha de col·locar sota dels homes. Així, els altres no senten el seu pes, i no prenen les seves paraules com insult.

A part d'això, cada home és, realment, superior a nosaltres en diversos aspectes. En aquest sentit, podem aprendre de tots.

3. Saber escoltar

Una de les conseqüències immediates de la humilitat és la capacitat d'acollir i escoltar l'altre. De vegades, es necessita molt de caràcter i domini de si mateix per no exasperar-se immediatament. No obstant això, l'enuig i els retrets són inútils, perquè posen a l'altra persona a la defensiva i, normalment, fan que tracti de justificar-se. Ferir a l'altre amb crítiques punxants, no només no corregeix, sinó que agreuja la situació. Les ferides poden crear ressentiments que, de vegades, perduren dècades i segueixen cremant fins a la mort.

Quan algú s'equivoca, potser ho admeti per dins. I si el sabem dur, amb suavitat i amb tacte, potser ho admeti també davant nostre. Però no passa així quan, costi el que costi, tractem de convèncer-lo que no té raó.

El secret per actuar amb tranquil·litat consisteix a no identificar la persona amb la seva obra. Tot ésser humà és més gran que la seva culpa. Un exemple eloqüent ens el dona **Albert Camus**, quan es dirigeix als nazis en una carta pública, i parla dels crims comesos a França: "*I a desgrat de vostès, els seguiré anomenant homes... Ens esforcem a respectar en vostès el que vostès no respectaven en els altres*". Cada persona està per sobre dels seus pitjors errors.

Gairebé tots parlem massa, quan tractem d'atreure els altres a la nostra manera de pensar. Primer ha de parlar l'altra persona. Ella sap més que nosaltres sobre els seus problemes, les seves lluites i els seus sofriments. Cal crear un clima en el qual pot parlar sense mesurar les seves paraules, pot mostrar les seves debilitats sense por algun que se li censuri.

Estem cridats a comprometre'ns en el difícil art d'anar al fons amb els altres, de no quedar-nos en el que diuen, sinó arribar a allò que volen dir, de no sentir només paraules, sinó missatges. Amb freqüència, convé assumir la funció de paperera o de galleda d'escombraries. Potser l'escassetat d'aquests "oients paperera" sigui la causa d'una solitud angoixant de tantes persones: són plenes de sentiments destructius i d'experiències horribles, que no poden compartir amb ningú.

Si ens veiem en desacord amb la persona que parla, podem interrompre. Però és millor no fer-ho, així no l'ajudem. Ella no ens prestarà atenció, mentre tingui encara una quantitat d'idees i vivències pròpies que reclamen expressió. El primer de tot no és donar consells, sinó estar al costat de l'altre.

Hem d'escoltar, tranquil·lament, fins al final. La paraula que es queda dins d'una persona pot ser la decisiva. I justament aquesta paraula ha de sortir. Per això —adverteix **Guardini**—, hem d'exercitar-nos per "*veure, escoltar, sentir com, darrere d'un sentiment que es mostra, darrere d'un pensament que s'expressa, hi ha molt més que roman ocult, i quan allò que ha estat ocult és finalment conegut, potser que darrere encara hi hagi més*".

Els millors conversadors no són els qui parlen bé, sinó les persones que s'interessen pel que diuen els altres.

4. Comprensió

Recordo una adolescent desesperada ja que s'havia quedat embarassada i patia fortes pressions per avortar. Durant diverses setmanes, havia buscat ajuda, però no sabia a qui adreçar-se. Quan vaig parlar amb ella, li vaig preguntar per què no havia dit res a la seva amiga que col·laborava fervorosament en una associació pro vida. "Impossible —em va respondre—. No puc parlar amb ella sobre aquests temes. Seria un escàndol per a ella. La nostra amistat acabaria". Però, quan algú ha caigut en les profunditats del dolor, no és precisament l'amic, l'amiga, qui ha de lluitar per ell i amb ell? "Sigues solidari amb els altres, sobretot quan siguin culpables", diu un proverbi francès.

En un moment de desànim, de fracàs o d'angoixa, és tremendament important trobar una persona que compregui, que no renyi, que no classifiqui fredament, sinó que sigui capaç de compartir els sentiments —tantes vegades contradictoris—, que es troben al cor humà. Hi ha moments en què cada home —fins i tot l'assassí més cruel— necessita consol i alleujament. El criminal americà **Crowley**, condemnat a la cadira elèctrica per matar molta gent, va escriure poc abans de morir: "*Tinc sota la roba un cor fatigat, un cor bo: un cor que a ningú faria mal*".

¿Sabem què ha viscut aquest home? Coneixem les manipulacions i pressions a les que era exposat des de la seva infantesa, el seu buit interior, el seu avorriment? Què ha provocat la seva desesperació i el seu odi? Hi ha una raó oculta per la qual cada persona pensa i procedeix com ho fa. Si descobrim aquesta raó, tindrem la clau de les seves accions, i potser de la seva personalitat.

Enmig d'un món ple de situacions terribles, estem cridats a descobrir la possibilitat d'una compassió. El gran escriptor britànic **Graham Greene** afirma: "*Si coneguéssim les coses fins al fons, tindríem compassió fins i tot amb les estrelles*".

No em refereixo, per descomptat, a l'exercici de la justícia pública, no es tracta de saldar un càstig. Parlo senzillament de l'actitud d'una persona concreta enfront d'una altra, que s'ha fet culpable. A la vida diària, no ens competeix condemnar els altres, ni jutjar sobre les seves intencions. Quan aquests actes es realitzen "al carrer", sovint no estan exempts d'una gran dosi de morbo farisaic. A més, inicien un cicle nou de violència i d'opressió. L'únic alliberament veritable és aquell que toca el cor i el mou a canviar, amb la gràcia de Déu.

Un comentari mordaç o cínic no ajuda gens, sinó que enfonsa l'altre encara més en la misèria. En canvi, si aquest nota un veritable interès, una autèntica preocupació per la seva persona i situació, pot ser que reaccioni favorablement. La comprensió té un efecte sanant.

Cal comprendre que cada u necessita més amor del que "mereix", cada u és més vulnerable del que sembla. I fins la persona més violenta pot penedir-se de les seves faltes, pot canviar i créixer mentre visqui. "*No hi ha pecador sense futur, ni sant sense passat*", diu la saviesa popular.

Comprendre és tenir la ferma convicció que cada persona, independentment de tot el mal que hagi fet, és un ésser humà capaç de fer el bé. Ningú està totalment corromput, en cada un brilla una llum. En comprendre, diem a algú: "*No, tu no ets així. Sigues qui ets! En realitat ets molt millor*". Volem tot el bé possible per a l'altre, el seu ple desenvolupament, la seva felicitat profunda, i ens esforcem per voler-ho des del fons del cor, amb gran sinceritat.

Existeixen, realment, aquestes persones que saben donar afecte i esperança als altres. La seva presència engendra una sensació de benestar. Els altres saben que estan en bones mans, quan estan amb elles, saben que són volguts i estimats, malgrat tots els seus errors. Poden deixar les seves càrregues, descansar i descobrir valors que, potser, mai no hagin conegut.

II. SER CAPAÇ PER A LA AMISTAT

Si volem que un altre es desprengui, realment, de l'error, de l'equivocació, de la lletjor o de la maldat, i que s'obri a coneixements nous, cal entrar en una relació amistosa amb ell. S'accepta un consell quan hi ha confiança. Se segueix a un amic i a ningú més.

L'amistat proporciona una brillantor nova a la nostra existència i fa més amable la nostra vida. **Goethe** ho expressa d'una manera poètica: "*El nostre món sembla molt buit —afirma—, si l'imaginem només ple de muntanyes, rius i ciutats. Però sabem que aquí o allà hi ha algú que està en sintonia amb nosaltres, algú amb qui seguim vivint, encara que sigui en silenci. Això, i només això, fa que la terra sigui un jardí habitable*".

Precisament davant la massificació i l'anonimat, tan característics de la nostra època, necessitem llocs càlids, espais on puguem sentir-nos com a casa. On hi ha amics, sorgeix l'experiència de la confiança, l'experiència de la llar. Per a molts contemporanis, l'amistat és la seva llar i la seva pàtria enmig d'una terra sense pàtria i sense llar.

Qui té amics d'altres partits polítics, altres professions, religions i nacionalitats, és una persona feliç. Se li obre un mar sense fronteres. Tractant i estimant la gent més variada, s'amplia la seva ment i s'eixampla el seu cor. Rep molt i entrega molt. És qui millor pot orientar els qui semblen estar en una situació sense sortida.

Per descomptat, l'amistat no es pot forçar. És un do de dalt. Però podem capacitar-nos per rebre aquest do.

1. Una condició imprescindible

Per a aventurar-me a la vida d'un altre, he d'estar en pau amb mi mateix. He de caure'm bé a mi mateix i arribar a ser, d'alguna manera, "*el meu propi amic*".

Conec una dona que havia avortat diverses vegades i —després d'un espectacular canvi de ment— treballava agressivament a favor de la vida. En una ocasió, ella em va confessar: "*Francament, m'odio. I odio totes les dones que avorten. Si una persona ha realitzat aquest crim, només li queden dos camins: lluitar vehementment a favor o en contra de la vida, per emmudir la veu de la seva consciència*".

Tanmateix, no defensem la vida, en primer lloc, per solucionar problemes personals, sinó per ajudar els altres. No podrem fer-ho amb eficàcia, si no transmetem res més que el nostre caos interior, ofegant els altres amb els nostres sentiments amargs i nocius. Fugiran de nosaltres per protegir-se.

Si no estic a gust amb mi mateix, no estic a gust enlloc. Si no m'he trobat a mi mateix, no puc realitzar un veritable trobada amb cap altra persona. Si no estic en harmonia amb mi, no puc semblar pau al meu voltant.

Cal també una tercera possibilitat per als qui han experimentat l'avortament: poden defensar la vida serenament, si han arribat a ser "*el seu propi amic*". Però, com és possible això? L'amistat reclama una actitud de profunda sinceritat. No es pot construir sobre una mentida. Així, per ser "*el meu amic*", necessito comportar-me amb rectitud interior. No he de reprimir les grans qüestions que es plantegen, amb més o menys freqüència, en el meu interior. He d'ordenar la meva ànima, dirigir-la vers el bé i cercar el sentit complet de la meva existència.

Si una persona s'ha reconciliat amb Déu i amb ella mateixa, té l'oportunitat de donar al món el propi testimoni amb especial convicció. És una tasca bonica, una ocasió per desagreguar i, per descomptat, també és un tractament per curar les pròpies ferides cada cop més profundament.

2. El valor de l'amabilitat

Hi ha dues formes de mostrar la nostra força en una conversa: podem empènyer a l'altre cap avall, o tirar cap amunt, podem actuar d'una manera destructiva o d'una manera constructiva.

Un llenguatge ofensiu, unes paraules sarcàstiques, certa arrogància, brusquedat, prepotència i retrets són exemples per a una conversa destructiva; produeixen resistències i, en ocasions, revoltes obertes.

No cal habilitats per trepitjar l'altre. Qualsevol pot fer-ho. Es fereix, de vegades, encara més amb la fredor que amb l'enuig. Però el preu és alt. Si discutim, ens enfrontem i contradiem, creem distàncies. Si ens deixem portar per l'agitació interior, acabem ofenent. Alguna vegada, podrem aconseguir algun triomf. Però serà una victòria buida. Una persona forçada contra la seva voluntat no canvia d'opinió. No surt del cercle viciós en què es troba i, sovint, tendeix a sabotejar els esforços de qui la frustra.

És veritat, la coacció pot evitar, de vegades, un mal. Es pot evitar, per exemple, la mort d'innocents. Però no és un mitjà adequat per a conduir a una persona cap el bé. Un canvi violent, normalment, no és profund ni durador. No es pot forçar a ningú a ser bo.

Els xinesos diuen: "*Qui trepitja amb suavitat, arriba lluny*". El mateix expressa la famosa fable del sol i del vent. Tots dos van discutir sobre quin era més fort, i el vent va dir: "*Veus aquell noi embolicat amb una capa? T'aposto el que vulguis que li faré treure la capa més ràpid que tu*". Va començar a bufar, amb una força enorme, fins a ser gairebé un cicló. Però com més bufava, el noi més s'envoltava a la seva capa. Per fi, el vent es va calmar i es va declarar vençut. Llavors va sortir el sol i va somriure benignament sobre el noi. No va passar molt temps fins que aquest, acalorat, es va treure la capa.

Realment, la suavitat és més poderosa que la fúria. Només a través del cor podem arribar a la raó d'una altra persona. Si ella ens rebutja, no podem fer res. Però si nota que l'estimem de veritat, que és especial i important per a nosaltres, i que desitgem que sigui plenament feliç, llavors s'obre la possibilitat d'una relació amistosa, en la qual —com ja hem vist— cada u escolta a l'altre i cada u aprèn de l'altre.

L'amistat sorgeix i creix quan trenquem les imatges que ens hem fet d'una altra persona. És una experiència molt íntima, que necessita temps, calma i molta sensibilitat.

El qui estima, dona una mica de si mateix, de la seva pròpia vida, d'allò que és viu en ell. Comparteix les seves alegries i les seves penes, les seves il·lusions i desil·lusions, les seves experiències i projectes, les seves reflexions i, no en últim lloc, la veritat que ha trobat; amb una paraula: es dona a si mateix. En aquest ambient no és difícil parlar de tot, també de les pròpies faltes, encara que siguin molt greus.

3. Transmetre la veritat

Per elevar a l'altre cap a una comunicació constructiva, convé que aprofundim en la relació positiva que ja existeix entre nosaltres. És important veure allò que és bo en l'altre, perquè tots tendim a comportar-nos segons les expectatives dels altres. En aquest sentit, aconsella la saviesa popular: "*Si vols que els altres siguin bons, tracta'ls com si ja ho fossin*".

Hauríem de parlar sempre amb un segell personal. Quan els altres senten frases trillades, hi ha qui deixa d'escoltar. No hauríem d'oblidar que les paraules —i fins i tot els millors exemples— es desgasten amb l'ús excessiu. Atès que els arguments a favor de la vida es fan servir amb freqüència i en tants contextos, pot ser que deixin de causar impressió. Necessitem una fidelitat creativa a principis comuns.

Qui vol l'altre de veritat, no pal·lia ni encobreix el mal que aquest hagi fet. Intentarà transmetre les exigències ètiques amb tota claredat, adaptades a les circumstàncies de cada cas. No buscarà compromisos falsos, perquè sap que no poden portar a ningú a una pau estable. "*No és honest eludir principis ètics elementals —afirmen **Natalia Horstmann** i **Enrique Sueiro**—. Hi ha coses bones i coses dolentes, i la seva bondat o maldat és independent de consensos. El tabac no mata perquè ho digui el paquet ..., ni la violència masculista és aberrant perquè la condemni el Govern. Són realitats nocives en si mateixes, ho digui qui ho digui o encara que no ho digui ningú*".

L'altre té dret a conèixer tota la veritat, fins i tot allà on a primera vista pot resultar-li amargant. Per això, tenim l'obligació greu de fer-lo partícip de la llum que tenim, probablement per la generositat d'altres.

Així mateix, per guanyar en sinceritat en qualsevol relació humana, és convenient i necessari donar a conèixer la pròpia identitat. L'altre vol saber qui sóc jo, tal com jo vull saber qui és

ell. Si reprimim les diferències i ens acostumem a callar tot, potser puguem gaudir durant algun temps d'una harmonia aparent. Però en el fons, no ens acceptaríem mútuament tal com som en realitat, i la nostra relació es tornaria cada vegada més superficial, més decebedora, fins que, abans o després, es trencaria.

Si creem un ambient de confusió, no ajudem ningú. Per això cal exposar la veritat tan clara i íntegra com sigui possible. Quan actuem d'aquesta manera, no obstaculitzem l'amistat sinó, ben al contrari, la fomentem, si guardem la delicadesa i el respecte. "*No accepteu com a veritat res que estigui mancat d'amor. I no accepteu com a amor res que estigui mancat de veritat. L'un sense l'altra es converteix en una mentida destructora*". Aquestes paraules, inspirades en la filòsofa **Edith Stein**, em semblen especialment aptes per a la defensa de la vida. Tota veritat barrejada amb verí es torna, sense més, en falsa.

4. Ajudar a sortir de les dificultats

Segons **Sòcrates**, no convé ensenyar res a ningú. El gran mestre conduïa als seus contemporanis sàviament a veritats que ells mateixos trobaven. El mètode reflecteix un coneixement profund del cor humà. Moltes vegades, realment, estem més convençuts de les veritats que hem descobert per compte propi, que d'aquelles que altres ens serveixen en safata de plata.

A la psicologia es parla —anàlogament— de la "*intenció robada*": si vull fer alguna cosa —fins i tot amb molt afany—, i una altra persona em diu que he de fer justament això, pot ser que en disminueixin les ganes. Em sento un manat, no el protagonista de l'obra. A ningú no li agrada rebre ordres sobre coses que ha decidit fer.

Així, convé apel·lar els motius més nobles de l'altre i ajudar-lo a que ell mateix vulgui fer el bé o penedir-se del mal. Ell mateix pot i ha de decidir-se a sortir del pou en què ha caigut. Amb la proximitat d'un amic, això és possible. Al costat de l'amic, una persona pot entrar en relació amb l'autèntic jo, pot percebre la sinceritat i la veritat en el seu propi cor. Pot sentir-se com embolicat en l'aire de la muntanya, gràcies al qual pot respirar de forma diferent a com ho fa normalment, i aquest aire el porta a entrar en contacte amb el més sublim i elevat que hi ha en ell.

La nostra tasca consisteix, sobretot, a posar l'altre en relació amb els seus sentiments més íntims i autèntics, i en incitar-lo a expressar els impulsos silenciosos del seu cor. Podem assegurar-li la nostra proximitat, ajudar-lo i transmetre la creença ferma de que el camí cap a la salvació és viable.

Un bon amic dóna ànim, llum i esperança, encara que la nit sigui fosca. Ajuda a l'altre a sortir d'una depressió, després d'una gran caiguda. Li dóna valor per aixecar-se, i força per assumir la pròpia culpa —amb totes les conseqüències—. I —no en darrer lloc— li desperta la il·lusió de decidir-se, novament, per la vida. Un proverbi japonès diu: "*Amb un amic al meu costat no hi ha cap camí que sigui massa llarg*".

NOTA FINAL

L'amor a la vida s'expressa, moltes vegades, en la valentia, la fortalesa i la justícia. I es mostra, al mateix temps, en la humilitat, en l'escolta i en la compassió. Sempre defensa la veritat i, en el millor dels casos, arriba a construir una autèntica amistat.

Volem donar la vida a tots, tant als qui estan en perill material de perdre-la, com als qui estan en perill espiritual de robar-la. A tots els cal la nostra sol·licitud, i no hem d'oblidar que aquell que fa el mal es fa malbé encara més que aquell que el pateix.

Per això, hem posat la nostra mirada en les víctimes potser encara més destrossades que els nens que no naixeran, o els ancians que moren abans d'hora. Volem donar vida també als responsables de l'avortament i de l'eutanàsia. Volem oferir la nostra ajuda per sortir del seu error i revisar les seves actituds. Amb això, tenim molt clar que "*la veritat no s'imposa sinó per la força de la mateixa veritat*".

Si un "*defensor*" s'acostuma a descobrir el nucli bo de tots els homes, i a realitzar una trobada amb qui ha actuat malament, llavors augmentarà fins i tot la seva pròpia vida. En el tracte sincer amb els altres creix la seva vitalitat. Se li ocorren més idees, llueixen més valors. El "*defensor*" es fa, sobretot, cada cop més capaç d'estimar, més apte per orientar. Adquirirà, enmig d'un món caòtic, saviesa per comprendre, paciència per lluitar, i una alegria inexpressable, que és fruit de l'esforç de conduir a altres des de la foscor a la llum. El seu estil de vida es resumeix en el famós lema d'**Antonio Machado**: "*Pensar alt, sentir profund, parlar clar*".

*Conferència de la doctora Jutta Burggraf, pronunciada el 6 de novembre de 2009 en el *IV Congrés Internacional Provida*, celebrat a Saragossa (Espanya).

Jutta Burggraf és Professora de Teologia Dogmàtica i d'Ecumenisme a la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra